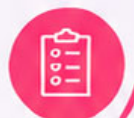

با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

دانلود رایگان آزمون های آزمایشی
قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...

دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس

دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی
(نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی

دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی
و شب امتحانی

همه چیز
برای موفقیت
تو!

Google

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

کافیست هر فایلی که نیاز دارید
را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام حسابداری اموال و انبار پایه یازدهم فصل سوم

عنوان فصل: صدور اسناد کنارگذاری و فروش دارایی ثابت

از صفحه ی ۱۴۵ تا صفحه ی ۱۹۲ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل صدور اسناد کنارگذاری و فروش دارایی ثابت آمده است.

مباحث فصل: مخارج جاری و سرمایه‌ای، فروش، اهدا و معاوضه، حوادث غیرمترقبه، کنارگذاری موقت و دائم

تهیه شده در ایران توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱	صفحه ۱۴۷۰ فعالیت — تفاوت مخارج جاری و سرمایه‌ای	۷
۲	صفحه ۱۴۷۰ فعالیت — مخارج آژانس مسافرتی اردبیل	۷
۳	صفحه ۱۴۷۰ فعالیت — تعمیر اساسی ماشین‌آلات شرکت سرابله	۷
۴	صفحه ۱۴۹۰ فعالیت — تفکیک مخارج جاری از سرمایه‌ای	۹
۵	صفحه ۱۴۹۰ فعالیت — خرید و مخارج خودروی شرکت ایران	۹
۶	صفحه ۱۵۱۰ فعالیت ۱۰ — استهلاک ماشین‌آلات شرکت کرمان	۱۰
۷	صفحه ۱۵۱۰ فعالیت — علل کنارگذاری و مبنای خروج دارایی	۱۰
۸	صفحه ۱۵۱۰ فعالیت — مستندات کنارگذاری دارایی ثابت	۱۱
۹	صفحه ۱۵۴۰ فعالیت — مواردی که باعث خروج دارایی می‌شوند	۱۱
۱۰	صفحه ۱۵۵۰ فعالیت — سود و زیان فروش دارایی ثابت	۱۱
۱۱	صفحه ۱۵۶۰ مثال — فروش خودروی شرکت آبدانان: قیمت فروش ۱۶۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۱۲
۱۲	صفحه ۱۵۶۰ مثال — فروش خودروی شرکت آبدانان: قیمت فروش ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۱۲

۱۳	صفحه ۱۵۹۰ کار عملی ۱ — فروش نسپه‌ی خودروی شرکت کاشان	۱۳
۱۳	صفحه ۱۵۹۰ فعالیت — سود فروش ماشین‌آلات شرکت بدره	۱۴
۱۴	صفحه ۱۶۰۰ کار عملی ۲ — فروش ماشین‌آلات شرکت الهیجان	۱۵
۱۶	صفحه ۱۶۰۰ فعالیت — دلایل اهدای دارایی ثابت	۱۶
۱۶	صفحه ۱۶۱۰ کار عملی ۳ — اهدای ماشین‌آلات شرکت تهران	۱۷
۱۸	صفحه ۱۶۳۰ کار عملی ۴ — اهدای کامیون شرکت کرمانشاه	۱۸
۱۹	صفحه ۱۶۷۰ کار عملی ۵ — جدول معاوضه‌ی دارایی‌ها	۱۹
۱۹	صفحه ۱۶۸۰ کار عملی ۶ — معاوضه‌ی ماشین‌آلات شرکت بیجار با ساختمان	۲۰
۲۰	صفحه ۱۶۸۰ کار عملی ۷ — معاوضه‌ی ماشین‌آلات بافندگی شرکت مشهد	۲۱
۲۲	صفحه ۱۶۸۰ کار عملی ۸ — معاوضه‌ی وانت شرکت کیش با شرکت قشم	۲۲
۲۴	صفحه ۱۶۸۰ فعالیت — دلایل از بین رفتن دارایی ثابت	۲۳
۲۴	صفحه ۱۷۴۰ فعالیت — آیا آتش‌سوزی می‌تواند برای شرکت سود ایجاد کند؟	۲۴
۲۴	صفحه ۱۷۲۰ فعالیت — زلزله و تخریب ساختمان شرکت دره‌شهر (فرض ۱: بدون بیمه)	۲۵
۲۵	صفحه ۱۷۳۰ فعالیت — زلزله شرکت دره‌شهر (فرض ۲: دریافت ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بیمه)	۲۶

۲۶	 صفحه ۱۷۴ - فعالیت - زلزله شرکت دره شهر (فرض ۳: دریافت ۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بیمه)
۲۷	 صفحه ۱۷۵ - مثال - آتش سوزی خودروی شرکت زاهدان (الف: بدون بیمه)
۲۸	 صفحه ۱۷۶ - مثال - آتش سوزی خودروی زاهدان (ب: بیمه، دریافت ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال)
۲۸	 صفحه ۱۷۷ - مثال - آتش سوزی خودروی زاهدان (پ: بیمه، دریافت ۲۳۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال)
۲۹	 صفحه ۱۷۸ - مثال - آتش سوزی خودروی زاهدان (ت: بیمه، دریافت ۲۰۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال)
۲۹	 صفحه ۱۷۹ - کار عملی ۹ - آتش سوزی کمپرسور شرکت کرمان
۳۱	 صفحه ۱۷۹ - مثال - سرقت دارایی های شرکت بوشهر
۳۲	 صفحه ۱۸۰ - فعالیت - نمونه هایی از تسامح در نگهداری دارایی
۳۲	 صفحه ۱۸۱ - مثال - آب گرفتگی ماشین های الکترونیکی شرکت هرمزگان
۳۳	 صفحه ۱۸۱ - کار عملی ۱۰ - آب گرفتگی انبار برنج شرکت ارومیه
۳۴	 صفحه ۱۸۳ - فعالیت - استهلاک دارایی عادی و دارایی کنار گذاشته شده
۳۴	 صفحه ۱۸۳ - مثال - کنار گذاری خودروی شرکت ایلام برای فروش
۳۵	 صفحه ۱۸۴ - فعالیت - طبقه ی دارایی نگهداری شده برای فروش
۳۵	 صفحه ۱۸۴ - فعالیت - تفاوت برکناری موقت و دائمی

۴۱	صفحه ۱۸۴۰ فعالیت — مقایسه‌ی موفقیت شرکت کردستان در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵	۳۵
۴۲	صفحه ۱۸۴۰ فعالیت — طبقه‌بندی سود و زیان فروش دارایی ثابت	۳۶
۴۳	صفحه ۱۸۵۰ فعالیت — کنارگذاری موقت خودروی شرکت شیراز (استهلاک ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶)	۳۶
۴۴	صفحه ۱۸۷۰ فعالیت — کنارگذاری موقت یکی از ماشین‌آلات شرکت اهواز	۳۷
۴۵	صفحه ۱۸۷۰ کار عملی ۱۱ — برکناری خودروی سواری شرکت خلیج فارس	۳۷
۴۶	صفحه ۱۸۷۰ فعالیت — مستندات کنارگذاری و ثبت بدون مستندات	۳۹
۴۷	صفحه ۱۸۸۰ فعالیت — دلیل جابه‌جایی دارایی ثابت در داخل شرکت	۳۹
۴۸	صفحه ۱۸۸۰ فعالیت — سند حسابداری نقل و انتقال دارایی	۴۰
۴۹	صفحه ۱۸۸۰ فعالیت — دلیل اسقاط دارایی‌ها	۴۰
۵۰	صفحه ۱۸۹۰ مثال — اسقاط وسیله‌ی نقلیه‌ی شرکت ایوان	۴۰
۵۱	صفحه ۱۸۹۰ فعالیت — زمان توقف هزینه‌ی استهلاک	۴۱

چه تفاوتی بین مخارج جاری و مخارج سرمایه‌ای دارایی ثابت وجود دارد؟

مخارج جاری	مخارج سرمایه‌ای	
هدف	حفظ دارایی در وضع عادی	افزایش ظرفیت، کارایی، کیفیت یا عمر مفید دارایی
منفعت	فقط دوره‌ی جاری	چند دوره‌ی آینده
ثبت	هزینه‌ی دوره (در سود و زیان)	به بهای دارایی اضافه می‌شود و مستهلک می‌گردد
نمونه	تعویض روغن و لاستیک	تعمیر اساسی موتور، تعویض اتاق

آژانس مسافرتی «اردبیل» دارای چندین اتومبیل بین‌شهری است و با استفاده از آن‌ها اقدام به جابه‌جایی مسافر بین شهرهای مختلف می‌کند. در طی سال مالی منتهی به ۳۰ اسفندماه ۱۳۹۵، شرکت اقدام به انجام مخارجی به شرح زیر کرده است. تعیین کنید که کدام یک از مخارج به‌عنوان دارایی و کدام یک به‌عنوان هزینه در دفاتر شناسایی می‌شود. (۱) خرید یک دستگاه وسیله‌ی نقلیه جهت گسترش فعالیت؛ ۲ تعویض لاستیک و برف‌پاک‌کن؛ ۳ تعویض اتاق وسیله‌ی نقلیه؛ ۴ تعویض روغن وسایل نقلیه؛ ۵ تعمیر اساسی موتور یکی از وسایل نقلیه؛ ۶ خرید بنزین برای وسایل نقلیه

مخارج جاری	مخارج سرمایه‌ای	شرح مخارج
	✓	(۱) خرید یک دستگاه وسیله‌ی نقلیه‌ی باری جهت گسترش فعالیت
✓		(۲) تعویض لاستیک و برف‌پاک‌کن
	✓	(۳) تعویض اتاق وسیله‌ی نقلیه
✓		(۴) تعویض روغن وسایل نقلیه
	✓	(۵) تعمیر اساسی موتور یکی از وسایل نقلیه
✓		(۶) خرید بنزین برای وسایل نقلیه

شرکت «سرابله» در ابتدای سال ۱۳۹۳ اقدام به خرید ماشین‌آلات تولید منسوجات به مبلغ ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به‌صورت نقدی کرده است. روش استهلاک خط مستقیم، عمر مفید ماشین‌آلات مذکور ۸ سال و ارزش اسقاط

آن در پایان عمر مفید صفر است. در ابتدای سال ۱۳۹۵ شرکت اقدام به تعمیر دارایی مذکور به مبلغ ۲۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود که عمر مفید دارایی را یک سال افزایش داد.
مطلوب است: ثبت حسابداری مربوط به خرید دارایی ثابت، هزینه‌ی استهلاک سال‌های ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۵، هزینه‌ی تعمیرات اساسی دارایی ثابت.

ثبت خرید ماشین‌آلات (۱۳۹۳/۱/۱)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
ماشین‌آلات	240,000,000	
موجودی نقد		240,000,000

ثبت هزینه‌ی استهلاک سال ۱۳۹۳ $(30,000,000 = 8 \div 240,000,000)$

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاک ماشین‌آلات	30,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات		30,000,000

ثبت هزینه‌ی استهلاک سال ۱۳۹۴

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاک ماشین‌آلات	30,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات		30,000,000

ثبت تعمیرات اساسی (۱۳۹۵/۱/۱) - مخارج سرمایه‌ای است

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
ماشین‌آلات	23,000,000	
موجودی نقد		23,000,000

ارزش دفتری ابتدای ۱۳۹۵ = $240,000,000 - 60,000,000 = 180,000,000$ ؛ با تعمیر ۲۰۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال. عمر باقی‌مانده = $1 + 6 = 7$ سال، پس استهلاک ۱۳۹۵ = $203,000,000 \div 7 = 29,000,000$ ریال.

ثبت هزینه‌ی استهلاک سال ۱۳۹۵

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاک ماشین‌آلات	29,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات		29,000,000

به نظر شما چگونه یک حسابدار می‌تواند مخارج جاری و سرمایه‌ای را از هم تفکیک کند؟ در این خصوص با کمک هنرآموز بحث کنید.

حسابدار با «آیین‌نامه‌ی تفکیک مخارج جاری از سرمایه‌ای» شرکت کار می‌کند: در آن مبلغی به‌عنوان مبنا تعیین شده؛ مخارج کمتر از آن مبلغ جاری (هزینه) و بیشتر از آن سرمایه‌ای (دارایی) است. علاوه بر مبلغ، حسابدار بررسی می‌کند که آیا مخارج ظرفیت، کارایی، کیفیت یا عمر مفید دارایی را به‌طور اساسی افزایش می‌دهد (سرمایه‌ای) یا فقط دارایی را در وضع عادی نگه می‌دارد (جاری).

شرکت «ایران» اقدام به خرید یک دستگاه خودرو به‌صورت نقدی طی چک شماره‌ی ۱۵۶۷۲۱ به مبلغ ۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در ابتدای سال ۱۳۹۵ کرده است. در طی ماه اول سال ۱۳۹۵ مخارج شرکت در خصوص وسیله‌ی نقلیه‌ی مذکور به میزان ۱۰,۸۰۰,۰۰۰ ریال هزینه‌ی بنزین و ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای تعمیر اساسی موتور بوده است که به‌صورت نقدی پرداخت شده‌اند. سند حسابداری را بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده صادر کنید.

سند خرید یک دستگاه خودرو

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
وسایط نقلیه	220,000,000	
موجودی نقد		220,000,000

سند پرداخت هزینه‌ی سوخت (بنزین هزینه‌ی جاری است)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی سوخت	10,800,000	
موجودی نقد		10,800,000

سند تعمیر اساسی موتور (مخارج سرمایه‌ای است و به بهای خودرو اضافه می‌شود)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
وسایط نقلیه	45,000,000	
موجودی نقد		45,000,000

شرکت «کرمان» در تاریخ ۱۳۹۴/۰۱/۰۱ اقدام به خرید ماشین آلات تولیدی به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود. طبق ماده‌ی ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم استهلاك دارایی مذکور ۱۰ سال و بر اساس روش خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است. مطلوب است: الف) محاسبه‌ی میزان استهلاك دارایی مذکور برای سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵؛ ب) محاسبه‌ی استهلاك انباشته‌ی شرکت در پایان سال ۱۳۹۵؛ ج) چه تفاوتی بین هزینه‌ی استهلاك و استهلاك انباشته وجود دارد؛ د) محاسبه‌ی ارزش دفتری دارایی ثابت در انتهای سال ۱۳۹۵.

الف) استهلاك سالانه $= 10 \div 10,000,000 = 1,000,000$ ریال (برای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ هرکدام)
 ب) استهلاك انباشته در پایان ۱۳۹۵ $= 1,000,000 + 1,000,000 = 2,000,000$ ریال
 د) ارزش دفتری $= 2,000,000 - 1,000,000 = 1,000,000$ ریال

ج) هزینه‌ی استهلاك مبلغ استهلاك یک دوره است و در صورت سود و زیان همان دوره می‌آید؛ استهلاك انباشته مجموع استهلاك‌های همه‌ی دوره‌های گذشته تا تاریخ مورد نظر است و حساب کاهنده‌ی دارایی در ترازنامه است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱) چه عواملی باعث کنارگذاری دارایی‌های ثابت شرکت می‌شود؟
 ۲) خروج و کنارگذاری دارایی ثابت در شرکت‌ها بر چه مبنایی صورت می‌گیرد؟

۱) عوامل کنارگذاری

- فروش، اهدا و معاوضه (خروج اختیاری)
- حوادث غیرمترقبه مانند زلزله، سیل، آتش‌سوزی و سرقت (خروج اجباری)
- واگذاری به حکم قانون (توقیف و مصادره)
- پایان عمر مفید، فرسودگی، نابابی و کاهش کیفیت محصول
- کاهش حجم عملیات یا تعویض با دارایی بهتر

۲) مبنای خروج

بر مبنای آیین‌نامه‌ی معاملاتی شرکت و مجوز مقام مسئول: با توجه به ارزش دارایی، معاملات جزئی را مدیران رده‌ی پایین، معاملات متوسط را مدیران رده‌ی بالا و معاملات بزرگ را هیئت‌مدیره تصویب می‌کند و حسابدار فقط پس از دریافت مجوز و مستندات سند صادر می‌نماید.

چه مستنداتی برای کنارگذاری دارایی ثابت لازم است؟

- مجوز کنارگذاری (فروش) دارایی از مقام مسئول یا کمیسیون معاملات
- برگ کنارگذاری (برگ فروش) دارایی ثابت
- کارت اموال و گزارش وضعیت دارایی (شماره‌ی پلاک، بهای تمام‌شده، استهلاک انباشته)
- صورت‌جلسه و گزارش کارشناسی (برای ارزش منصفانه و حوادث)
- فاکتور یا قرارداد فروش، معاوضه یا اهدا
- گزارش بیمه، پلیس یا آتش‌نشانی در حوادث

مواردی که باعث خروج دارایی ثابت می‌شوند را نام ببرید؟

- خروج اختیاری: فروش، اهدا، معاوضه
- خروج اجباری: حوادث غیرمترقبه (زلزله، سیل، آتش‌سوزی، سرقت) و واگذاری به حکم قانون

آیا می‌توان تفاوت بین بهای تمام‌شده‌ی دارایی ثابت و قیمت فروش در سال‌های پس از استفاده از آن دارایی را سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت نامید؟

خیر؛ سود و زیان فروش تفاوت «خالص ارزش فروش» با «ارزش دفتری» دارایی است، نه تفاوت قیمت فروش با بهای تمام‌شده. چون بخشی از بهای تمام‌شده طی سال‌های استفاده به‌صورت هزینه‌ی استهلاک شناسایی شده است (ارزش دفتری = بهای تمام‌شده - استهلاک انباشته).

سود یا زیان فروش = خالص ارزش فروش - ارزش دفتری

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

شرکت «آبدانان» در ابتدای سال ۱۳۹۵ یک دستگاه خودرو به صورت نقدی به مبلغ ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال خرید و در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۳۱ آن را به صورت نقدی فروخت؛ استهلاک ۶ سال خط مستقیم و ارزش اسقاط صفر است. مطلوب است: صدور سند حسابداری فروش با فرض قیمت فروش ۱۶۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

استهلاک ۶ ماه $= ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ \div ۶ \times (۶ \div ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰) = ۱۲'۰۰۰'۰۰۰$ ریال
 ارزش دفتری $= ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۲'۰۰۰'۰۰۰ = ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰$
 سود (زیان) فروش $= ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ = ۰$

سند ۱۳۹۵/۶/۳۱

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	165,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	15,000,000	
وسایط نقلیه		180,000,000
جمع: یک صد و هشتاد میلیون ریال	180,000,000	180,000,000

(همان مثال شرکت آبدانان) صدور سند حسابداری فروش با فرض قیمت فروش ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

سود فروش $= ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ = ۱۵'۰۰۰'۰۰۰$ ریال

سند ۱۳۹۵/۶/۳۱

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	180,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	15,000,000	
سود ناشی از فروش وسایط نقلیه		15,000,000
وسایط نقلیه		180,000,000
جمع: یک صد و نود و پنج میلیون ریال	195,000,000	195,000,000

شرکت «کاشان» در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۰ به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه به بهای تمام شده ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال اقدام کرد، استهلاک وسیله مذکور بر مبنای روش نزولی با نرخ ۲۵ درصد است، در صورتی که شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ قصد فروش دارایی مذکور را به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نسیه داشته باشد. مطلوب است: الف) محاسبه سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت؛ ب) صدور سند حسابداری فروش دارایی ثابت.

خرید در ۱۳۹۴/۱۲/۱۰ است؛ استهلاک از ۱۳۹۵/۱/۱ شروع می شود. فروش در پایان مرداد ۱۳۹۶، یعنی ۵ ماه از سال ۱۳۹۶ استهلاک دارد.

استهلاک ۱۳۹۵ = $250,000,000 \times 25\% = 62,500,000$
 استهلاک ۱۳۹۶ تا فروش = $12 \div 5 \times 25\% \times (62,500,000 - 250,000,000) = 19,531,250$
 استهلاک انباشته = $82,031,250$ ؛ ارزش دفتری = $167,968,750$
 سود فروش = $200,000,000 - 167,968,750 = 32,031,250$ ریال (سود)

سند ۱۳۹۶/۵/۳۱ - ثبت استهلاک تا تاریخ فروش

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه استهلاک وسایط نقلیه	19,531,250	
استهلاک انباشته وسایط نقلیه		19,531,250

سند ۱۳۹۶/۵/۳۱ - فروش وسیله نقلیه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب های دریافتنی (خریدار)	200,000,000	
استهلاک انباشته وسایط نقلیه	82,031,250	
وسایط نقلیه		250,000,000
سود ناشی از فروش وسایط نقلیه		32,031,250
جمع	282,031,250	282,031,250

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

شرکت «بدره» در ابتدای سال ۱۳۹۳ برای خرید ماشین آلاتی جهت اجرای عملیات خود به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال اقدام کرد. پس از استفاده از دارایی مذکور در طی سه سال، در انتهای سال ۱۳۹۵ شرکت مذکور ماشین آلات را به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروش رساند. مدیریت شرکت اعتقاد دارد که فروش دارایی ثابت برای شرکت

۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود داشته است در حالی که حسابدار شرکت اعتقاد دارد که این مبلغ اشتباه است. به نظر شما: الف) علت تفاوت دیدگاه حسابدار با مدیر شرکت چیست؟ ب) شما به عنوان شخصی مستقل نظر کدام یک را تأیید می‌کنید؟ چرا؟ ج) آیا با اطلاعات گفته شده می‌توان گفت حسابدار چه مبلغی را به عنوان سود فروش دارایی تلقی می‌کند؟ د) برای ثبت حسابداری فروش مذکور، به چه اطلاعات دیگری نیاز است؟ بحث کنید.

الف) علت تفاوت

مدیر قیمت فروش را با بهای تمام شده مقایسه کرده است $(۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰)$ ، ولی حسابدار قیمت فروش را با ارزش دفتری (بهای تمام شده منهای استهلاک انباشته‌ی سه سال) مقایسه می‌کند.

ب) نظر درست

نظر حسابدار؛ چون سود فروش = خالص ارزش فروش - ارزش دفتری و ارزش دفتری کمتر از بهای تمام شده است.

ج) مبلغ سود

با این اطلاعات مبلغ دقیق قابل محاسبه نیست؛ فقط می‌توان گفت سود بیشتر از ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، چون ارزش دفتری کمتر از ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد: سود = $۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۰,۰۰۰,۰۰۰$ - استهلاک انباشته).

د) اطلاعات لازم

عمر مفید، ارزش اسقاط و روش استهلاک (برای محاسبه‌ی استهلاک انباشته‌ی سه سال)، نقد یا نسیه بودن فروش، هزینه‌های فروش و مالیات بر ارزش افزوده و ثبت شدن استهلاک سال ۱۳۹۵.

شرکت «الهیجان» در تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه ماشین‌آلات تولیدی به بهای تمام شده‌ی ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود، استهلاک ماشین‌آلات مذکور ۵ ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ شرکت اقدام به فروش ماشین‌آلات مذکور نمود. مطلوب است: صدور سند حسابداری فروش دارایی با هر یک از مفروضات زیر: الف) شرکت مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت حمل ماشین‌آلات فروش رفته تا محل خریدار پرداخت نمود و ماشین‌آلات مذکور را به مبلغ ۲۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال

به صورت نقدی فروخت. ب) ماشین آلات مذکور در محل کارخانه به مبلغ ۱۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقدی به فروش رفت. ج) ... به مبلغ ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال ... د) ... به مبلغ ۱۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال ...

استهلاک سالانه = $۱۲۰'۰۰۰'۰۰۰ \div ۵ = ۲۴'۰۰۰'۰۰۰$
 استهلاک ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ (۴ سال) = $۹۶'۰۰۰'۰۰۰$
 استهلاک ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۶/۵/۱ (۴ ماه: فروردین تا تیر) = $۸'۰۰۰'۰۰۰ = ۱۲ \div ۴ \times ۲۴'۰۰۰'۰۰۰$
 استهلاک انباشته = $۱۰۴'۰۰۰'۰۰۰$ ؛ ارزش دفتری = $۱۶'۰۰۰'۰۰۰$

سند ۱۳۹۶/۵/۱ - ثبت استهلاک تا تاریخ فروش (مشترک)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه استهلاک ماشین آلات	8,000,000	
استهلاک انباشته ماشین آلات		8,000,000

الف) فروش ۲۸,۰۰۰,۰۰۰ با ۵,۰۰۰,۰۰۰ حمل ← خالص ۲۳,۰۰۰,۰۰۰ سود ۷,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	28,000,000	
استهلاک انباشته ماشین آلات	104,000,000	
ماشین آلات		120,000,000
موجودی نقد (پرداخت هزینه حمل)		5,000,000
سود ناشی از فروش ماشین آلات		7,000,000
جمع	132,000,000	132,000,000

ب) فروش ۱۳,۰۰۰,۰۰۰ ← زیان ۳,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	13,000,000	
استهلاک انباشته ماشین آلات	104,000,000	
زیان ناشی از فروش ماشین آلات		3,000,000
ماشین آلات		120,000,000
جمع	120,000,000	120,000,000

ج) فروش ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ بدون سود و زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	16,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	104,000,000	
ماشین‌آلات		120,000,000
جمع	120,000,000	120,000,000

(د) فروش ۱۷,۰۰۰,۰۰۰ ← سود ۱,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	17,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	104,000,000	
ماشین‌آلات		120,000,000
سود ناشی از فروش ماشین‌آلات		1,000,000
جمع	121,000,000	121,000,000

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

فعالیت

صفحه ۱۶۰

۱۶

در بعضی مواقع شرکت‌ها اقدام به اهدای دارایی ثابت می‌کنند؛ دلایل آن را ذکر کنید.

- ایفای مسئولیت اجتماعی و کمک به مؤسسات خیریه، مدارس و بیمارستان‌ها
- ایجاد تصویر مثبت و تبلیغ برای شرکت
- دارایی مازاد یا کم‌کارایی که فروش آن ممکن نیست یا هزینه‌ی نگهداری آن بیش از فایده است
- تعهدات قراردادی یا تصمیم هیئت‌مدیره

کار عملی ۳

صفحه ۱۶۱

۱۷

شرکت تولیدی «تهران» که در زمینه‌ی تولید محصولات قندی فعالیت دارد، در تاریخ ۱۳۸۸/۰۱/۰۱ جهت خرید ماشین‌آلات تولیدی به بهای تمام‌شده به مبلغ ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال اقدام کرد. طبق ماده‌ی ۱۴۹ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم، ماشین‌آلات مذکور باید با عمر مفید ده سال و روش خط مستقیم مستهلک شود، همچنین ارزش اسقاط ماشین‌آلات در پایان عمر مفید، صفر است. به دلیل پایین آمدن کیفیت محصولات تولیدی، مدیریت شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ اقدام به برکناری ماشین‌آلات مذکور کرد. شرکت، ماشین‌آلات مذکور را به‌صورت رایگان به شرکتی دیگر واگذار کرد.

مطلوب است: محاسبه‌ی سود و زیان خروج دارایی ثابت از شرکت و صدور سند حسابداری اهدای دارایی ثابت با فرض اینکه: الف) ارزش منصفانه‌ی ماشین‌آلات در تاریخ اهدا ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال باشد؛ ب) ۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال باشد؛ پ) ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد.

استهلاک سالانه $= 10 \div 14'000'000 = 1'400'000$
 استهلاک ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۵ (۸ سال) $= 11'200'000$
 استهلاک ۱۳۹۶ تا ۶/۳۱ (۶ ماه) $= 700'000$ ← استهلاک انباشته $= 11'900'000$
 ارزش دفتری $= 14'000'000 - 11'900'000 = 2'100'000$
 سود یا زیان اهدا = ارزش منصفانه - ارزش دفتری

الف) ارزش منصفانه ۱,۵۰۰,۰۰۰ ← زیان ۶۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی اهدا	1,500,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	11,900,000	
زیان ناشی از اهدا	600,000	
ماشین‌آلات		14,000,000
جمع	14,000,000	14,000,000

ب) ارزش منصفانه ۲,۱۰۰,۰۰۰ ← بدون سود و زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی اهدا	2,100,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	11,900,000	
ماشین‌آلات		14,000,000
جمع	14,000,000	14,000,000

پ) ارزش منصفانه ۳,۰۰۰,۰۰۰ ← سود ۹۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی اهدا	3,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	11,900,000	
سود ناشی از اهدا		900,000
ماشین‌آلات		14,000,000
جمع	14,900,000	14,900,000

شرکت بازرگانی «کرمانشاه» به عنوان توزیع کننده ی لبنیات در سطح شهر کرمانشاه فعال است، در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ شرکت کرمانشاه اقدام به اهدای یک دستگاه کامیون نمود که بهای تمام شده و استهلاک انباشته ی آن در تاریخ اهدا به ترتیب ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده است. مطلوب است: صدور سند حسابداری با توجه به هر یک از مفروضات زیر: الف) ارزش منصفانه ی کامیون در تاریخ اهدا ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است؛ ب) ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است؛ ج) ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

ارزش دفتری = ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

الف) ارزش منصفانه ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ← سود ۳۰,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه ی اهدا	180,000,000	
استهلاک انباشته ی وسایط نقلیه	250,000,000	
سود ناشی از اهدا		30,000,000
وسایط نقلیه		400,000,000
جمع	430,000,000	430,000,000

ب) ارزش منصفانه ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ← بدون سود و زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه ی اهدا	150,000,000	
استهلاک انباشته ی وسایط نقلیه	250,000,000	
وسایط نقلیه		400,000,000
جمع	400,000,000	400,000,000

ج) ارزش منصفانه ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ← زیان ۳۰,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی اهدا	120,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	250,000,000	
زیان ناشی از اهدا	30,000,000	
وسایط نقلیه		400,000,000
جمع	400,000,000	400,000,000

کار عملی ۵

صفحه ۱۶۷

۱۹

اطلاعات مربوط به جدول زیر را تکمیل کنید. (ردیف‌ها: ارزش منصفانه‌ی دارایی تحصیل شده، ارزش منصفانه‌ی دارایی واگذار شده، ارزش دفتری دارایی واگذار شده، سرک نقدی دریافتی، سرک نقدی پرداختی، سود و زیان معاوضه، مبنای ثبت دارایی تحصیل شده)

ارقام جدول در متن استخراج شده‌ی کتاب ناخوانا است؛ با این قواعد هر ستون را کامل کنید:

سود یا زیان معاوضه = ارزش منصفانه‌ی دارایی واگذار شده - ارزش دفتری آن
 ارزش دارایی جدید = ارزش منصفانه‌ی واگذار شده + سرک پرداختی - سرک دریافتی
 ارزش منصفانه‌ی تحصیل شده = ارزش منصفانه‌ی واگذار شده + سرک پرداختی - سرک دریافتی

- اگر ارزش منصفانه‌ی هر دو معلوم نباشد: سود و زیانی شناسایی نمی‌شود و مبنای ثبت دارایی جدید «ارزش دفتری دارایی واگذار شده ± سرک» است.
- اگر ارزش منصفانه معلوم باشد: مبنای ثبت «ارزش منصفانه» است (واگذار شده یا تحصیل شده، هر کدام که با وضوح بیشتر قابل تعیین باشد).

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

توشه ای برای موفقیت

کار عملی ۶

صفحه ۱۶۸

۲۰

اطلاعات زیر مربوط به معاملات شرکت «بیجار» در مورد یکی از دارایی‌های ثابت آن است. قیمت تمام شده‌ی ماشین‌آلات ۲۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته‌ی آن تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ معادل ۹,۲۰۰,۰۰۰ ریال است. شرکت این دارایی را در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ با ساختمانی معاوضه کرد. چنانچه ارزش منصفانه‌ی ماشین‌آلات معادل ۱۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد و شرکت در این معامله معادل ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال نیز دریافت کرده باشد و روش استهلاک ماشین‌آلات نزولی با نرخ ۱۲ درصد باشد.

مطلوب است: الف) ثبت استهلاک دارایی خارج شده در سال ۱۳۹۶ ب) ثبت معاوضه دارایی در ۱۳۹۶/۱۰/۰۱

ارزش دفتری ابتدای ۱۳۹۶ = ۲۸'۰۰۰'۰۰۰ - ۹'۲۰۰'۰۰۰ = ۱۸'۸۰۰'۰۰۰
 استهلاک ۹ ماه (فروردین تا آذر) = ۱۲ ÷ ۹ × ۱۲٪ × ۱۸'۸۰۰'۰۰۰ = ۱'۶۹۲'۰۰۰
 استهلاک انباشته = ۱۰'۸۹۲'۰۰۰ ؛ ارزش دفتری = ۱۷'۱۰۸'۰۰۰
 زیان معاوضه = ۱۷'۱۰۸'۰۰۰ - ۱۷'۰۰۰'۰۰۰ = ۱۰۸'۰۰۰ (زیان)
 ارزش ساختمان = ۱۷'۰۰۰'۰۰۰ - ۱'۰۰۰'۰۰۰ (سرک دریافتی) = ۱۶'۰۰۰'۰۰۰

الف) سند ۱۳۹۶/۱۰/۱ - استهلاک تا تاریخ معاوضه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاک ماشین‌آلات	1,692,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات		1,692,000

ب) سند ۱۳۹۶/۱۰/۱ - معاوضه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
ساختمان	16,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	10,892,000	
موجودی نقد	1,000,000	
زیان ناشی از معاوضه	108,000	
ماشین‌آلات		28,000,000
جمع	28,000,000	28,000,000

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

ایران توشه

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

کار عملی ۷

صفحه ۱۶۸

۲۱

شرکت تولیدی «مشهد» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه ماشین‌آلات بافندگی به بهای تمام‌شده‌ی ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود، عمر مفید ماشین‌آلات مذکور ۶ سال و روش استهلاک خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید، صفر است. با توجه به افزایش حجم عملیات، در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۳۱ شرکت اقدام به معاوضه‌ی ماشین‌آلات مذکور با ماشین‌آلات جدیدی متعلق به شرکت «گیلان» به ارزش منصفانه‌ی ۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود.

مطلوب است: صدور سند حسابداری در دفاتر شرکت مشهد با هر یک از مفروضات زیر: الف) شرکت مشهد از بابت معاوضه مبلغ ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شرکت گیلان پرداخت نماید؛ ب) ۱۷۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال؛ ج) ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

استهلاک ۶ ماه = $(۳۰۰'۰۰۰'۰۰۰ \div ۶) \times ۶ \div ۱۲ = ۲۵'۰۰۰'۰۰۰$ ← ارزش دفتری = $۲۷۵'۰۰۰'۰۰۰ - ۲۵'۰۰۰'۰۰۰ = ۲۵۰'۰۰۰'۰۰۰$ ← سرک پرداختی

الف) سرک ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ← ارزش منصفانه‌ی واگذارشده ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ← زیان ۲۵,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
ماشین‌آلات جدید (ارزش منصفانه)	450,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	25,000,000	
زیان ناشی از معاوضه	25,000,000	
ماشین‌آلات قدیم		300,000,000
موجودی نقد		200,000,000
جمع	500,000,000	500,000,000

ب) سرک ۱۷۵,۰۰۰,۰۰۰ ← ارزش منصفانه‌ی واگذارشده ۲۷۵,۰۰۰,۰۰۰ ← بدون سود و زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
ماشین‌آلات جدید (ارزش منصفانه)	450,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	25,000,000	
ماشین‌آلات قدیم		300,000,000
موجودی نقد		175,000,000
جمع	475,000,000	475,000,000

ج) سرک ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ← ارزش منصفانه‌ی واگذارشده ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ← سود ۲۵,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
ماشین آلات جدید (ارزش منصفانه)	450,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین آلات	25,000,000	
ماشین آلات قدیم		300,000,000
موجودی نقد		150,000,000
سود ناشی از معاوضه		25,000,000
جمع	475,000,000	475,000,000

استهلاک ۶ ماه ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال) باید پیش از معاوضه ثبت شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

کار عملی ۸

صفحه ۱۶۸

۲۲

شرکت تولیدی «کیش» مالک یک دستگاه وانت با ظرفیت حمل شش تن است، با توجه به کاهش حجم عملیات، شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۰ اقدام به معاوضه‌ی وانت مذکور با یک دستگاه وانت متعلق به شرکت «قشم» با ظرفیت حمل دو تن نمود، بهای تمام شده و استهلاک انباشته‌ی وانت متعلق به شرکت «کیش» در تاریخ معاوضه به ترتیب ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده است.

مطلوب است: صدور سند حسابداری در دفاتر شرکت کیش با فرض اینکه: الف) ارزش منصفانه‌ی وانت تحصیل شده ۴۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده و شرکت از بابت معاوضه ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت نماید. ب) ۴۲۰,۰۰۰,۰۰۰ و پرداخت ۱۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال. ج) ۴۲۰,۰۰۰,۰۰۰ و پرداخت ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال. د) ارزش منصفانه‌ی دارایی‌های معاوضه شده در تاریخ معاوضه مشخص نیست و هیچ گونه وجهی از بابت معاوضه رد و بدل نشده است.

ارزش دفتری وانت قدیم = ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال. (فرض: استهلاک تا تاریخ معاوضه ثبت شده است). ارزش منصفانه‌ی وانت واگذار شده = ۴۲۰,۰۰۰,۰۰۰ - سرک پرداختی.

الف) پرداخت ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ← ارزش منصفانه‌ی واگذار شده ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ← زیان ۲۰,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
وانت جدید (ارزش منصفانه)	420,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	350,000,000	
زیان ناشی از معاوضه	20,000,000	
وسایط نقلیه (وانت قدیم)		600,000,000
موجودی نقد		190,000,000
جمع	790,000,000	790,000,000

ب) پرداخت ۱۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ← ارزش منصفانه‌ی واگذارشده ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ← بدون سود و زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
وانت جدید (ارزش منصفانه)	420,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	350,000,000	
وسایط نقلیه (وانت قدیم)		600,000,000
موجودی نقد		170,000,000
جمع	770,000,000	770,000,000

ج) پرداخت ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ← ارزش منصفانه‌ی واگذارشده ۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ← سود ۲۰,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
وانت جدید (ارزش منصفانه)	420,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	350,000,000	
وسایط نقلیه (وانت قدیم)		600,000,000
موجودی نقد		150,000,000
سود ناشی از معاوضه		20,000,000
جمع	770,000,000	770,000,000

د) ارزش منصفانه نامشخص و بدون سرک ← بدون سود و زیان؛ ارزش دارایی جدید = ارزش دفتری قدیم

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
وانت جدید (به ارزش دفتری وانت قدیم)	250,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	350,000,000	
وسایط نقلیه (وانت قدیم)		600,000,000
جمع	600,000,000	600,000,000

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

فعالیت

صفحه ۱۶۸

۲۳

دلایل از بین رفتن دارایی ثابت شرکت را بیان کنید.

- پایان عمر مفید و فرسودگی کامل
- حوادث طبیعی مانند زلزله، سیل و طوفان
- حوادث انسانی مانند آتش‌سوزی، سرقت و بی‌احتیاطی (تسامح در نگهداری)
- فروش، اهدا یا معاوضه و واگذاری به حکم قانون
- نابابی فنی و کاهش کارایی ناشی از پیشرفت فناوری

فعالیت

صفحه ۱۷۴

۲۴

معمولاً شرکت‌ها با وقوع آتش‌سوزی متحمل زیان می‌شوند. آیا آتش‌سوزی اموال ممکن است موجب ایجاد سود برای شرکت گردد؟

بله. اگر دارایی بیمه باشد و مبلغی که از اداره‌ی بیمه دریافت می‌شود بیشتر از ارزش دفتری دارایی باشد، تفاوت آن به‌عنوان سود ناشی از آتش‌سوزی شناسایی می‌شود (سود یا زیان = خسارت دریافتی - ارزش دفتری).

فعالیت

صفحه ۱۷۲

۲۵

شرکت «دره‌شهر» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۰ اقدام به خرید یک باب ساختمان اداری با سازه‌ی آجری به‌صورت نقدی به مبلغ ۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ ساختمان بر اثر زلزله تخریب شد. نرخ استهلاک

طبق قانون مالیات‌های مستقیم ۱۵ ساله، خط مستقیم و ارزش اسقاط صفر است. مطلوب است صدور سند حسابداری طبق هر یک از مفروضات: فرض ۱: ساختمان بیمه نباشد.

استهلاک سالانه $9'000'000 = 15 \div 135'000'000$
 استهلاک $5'250'000 = 12 \div 7 \times 9'000'000 = 1395$
 استهلاک ۱۳۹۶ تا تاریخ زلزله $6'750'000 = 12 \div 9 \times 9'000'000$
 استهلاک انباشته $12'000'000 = 12'000'000$ ؛ ارزش دفتری $123'000'000$

سند ثبت استهلاک ۱۳۹۶ تا تاریخ زلزله (۱۳۹۶/۰۹/۳۰)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاک ساختمان	6,750,000	
استهلاک انباشته‌ی ساختمان		6,750,000

سند زلزله - ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ (بدون بیمه: کل ارزش دفتری زیان است)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته‌ی ساختمان اداری	12,000,000	
زیان ناشی از زلزله	123,000,000	
ساختمان اداری		135,000,000
جمع	135,000,000	135,000,000

فعالیت

صفحه ۱۷۳

۲۶

(ادامه‌ی مثال دره‌شهر) فرض ۲: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند. (سند خروج دارایی در ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ و سند دریافت از اداره‌ی بیمه در ۱۳۹۶/۱۰/۳۰)

توضیحاتی برای موفقیت

ارزش دفتری ۱۲۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال به‌عنوان طلب از شرکت بیمه ثبت می‌شود؛ چون ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ دریافت شده، ۳,۰۰۰,۰۰۰ زیان است.

سند ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ - بابت زلزله (دارایی بیمه‌شده)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	123,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ساختمان اداری	12,000,000	
ساختمان اداری		135,000,000
جمع	135,000,000	135,000,000

سند ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ - بابت دریافت از اداره‌ی بیمه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	120,000,000	
زیان ناشی از زلزله	3,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		123,000,000
جمع	123,000,000	123,000,000

فعالیت

صفحه ۱۷۴

۲۷

(ادامه‌ی مثال دره‌شهر) فرض ۳: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

طلب از بیمه ۱۲۳,۰۰۰,۰۰۰ و دریافتی ۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ است؛ تفاوت ۲,۰۰۰,۰۰۰ سود است.

سند ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ - بابت زلزله

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	123,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ساختمان اداری	12,000,000	
ساختمان اداری		135,000,000
جمع	135,000,000	135,000,000

سند ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ - بابت دریافت از اداره‌ی بیمه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	125,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		123,000,000
سود ناشی از زلزله		2,000,000
جمع	125,000,000	125,000,000

مثال

صفحه ۱۷۵

۲۸

شرکت «زاهدان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ یک دستگاه خودرو به صورت نقدی به مبلغ ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال خرید. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ خودرو دچار آتش‌سوزی شد. استهلاك وسایل نقلیه طبق قانون مالیات‌های مستقیم ده ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط صفر است. مطلوب است ثبت حسابداری با فرض: الف) خودرو بیمه نباشد.

$۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ \div ۱۰ = ۲۴,۰۰۰,۰۰۰$ = استهلاك سالانه
 $۲۴,۰۰۰,۰۰۰ \times ۵ = ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰$ = استهلاك تا تاریخ آتش‌سوزی (۵ ماه)
 $۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰$ = ارزش دفتری

سند ثبت استهلاك تا تاریخ آتش‌سوزی (۱۳۹۶/۰۹/۳۰)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاك وسایل نقلیه	10,000,000	
استهلاك انباشته‌ی وسایل نقلیه		10,000,000

سند آتش‌سوزی - ۱۳۹۶/۰۹/۳۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاك انباشته‌ی وسایل نقلیه	10,000,000	
زیان ناشی از آتش‌سوزی وسایل نقلیه	230,000,000	
وسایل نقلیه		240,000,000
جمع	240,000,000	240,000,000

(ادامه‌ی مثال زاهدان) ب) خودرو بیمه باشد و اداره‌ی بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

سند آتش‌سوزی وسایل نقلیه - ۱۳۹۶/۰۹/۳۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	230,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایل نقلیه	10,000,000	
وسایل نقلیه		240,000,000
جمع	240,000,000	240,000,000

سند دریافت وجه از اداره‌ی بیمه - ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ (بدون سود و زیان)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	230,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		230,000,000
جمع	230,000,000	230,000,000

(ادامه‌ی مثال زاهدان) پ) خودرو بیمه باشد و اداره‌ی بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

نوشته‌ای برای موثقیت

سند آتش‌سوزی وسایل نقلیه - ۱۳۹۶/۰۹/۳۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	230,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایل نقلیه	10,000,000	
وسایل نقلیه		240,000,000
جمع	240,000,000	240,000,000

سند دریافت وجه از اداره‌ی بیمه - ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ (سود ۱,۰۰۰,۰۰۰)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	231,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		230,000,000
سود ناشی از آتش‌سوزی		1,000,000
جمع	231,000,000	231,000,000

مثال

صفحه ۱۷۸

۳۱

(ادامه‌ی مثال زاهدان) ت) خودرو بیمه باشد و اداره‌ی بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۰۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز نماید.

سند آتش‌سوزی وسایل نقلیه - ۱۳۹۶/۰۹/۳۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	230,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایل نقلیه	10,000,000	
وسایل نقلیه		240,000,000
جمع	240,000,000	240,000,000

سند دریافت وجه از اداره‌ی بیمه - ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ (زیان ۲۵,۰۰۰,۰۰۰)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	205,000,000	
زیان ناشی از آتش‌سوزی	25,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		230,000,000
جمع	230,000,000	230,000,000

کار عملی ۹

صفحه ۱۷۹

۳۲

شرکت تولیدی «کرمان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۱/۰۱ یک دستگاه کمپرسور به بهای تمام‌شده‌ی ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال خرید و ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه‌ی حمل آن پرداخت نمود. عمر مفید کمپرسور ۵ سال و روش محاسبه‌ی استهلاک مجموع سنوات است. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ بر اثر اتصالی برق دستگاه دچار آتش‌سوزی شد و به کلی از بین رفت.

مطلوب است صدور سند حسابداری با فرض: الف) دستگاه بیمه نباشد. ب) بیمه باشد و در ۱۳۹۶/۱۰/۱۵ مبلغ ۳۲,۰۰۰ ریال از بیمه دریافت شود. ج) ۳۶,۰۰۰ ریال. د) ۳۹,۰۰۰ ریال.

نکته: مبالغ دریافتی در متن کتاب «۳۲,۰۰۰ / ۳۶,۰۰۰ / ۳۹,۰۰۰» (احتمالاً به میلیون ریال، یعنی ۳۲ / ۳۶ / ۳۹ میلیون) چاپ شده است؛ در اینجا به صورت میلیون ریال در نظر گرفته شد.

بهای تمام شده = ۴۸'۰۰۰'۰۰۰ = ۳'۰۰۰'۰۰۰ + ۴۵'۰۰۰'۰۰۰
مجموع سنوات برای ۵ سال = ۱۵ = ۵+۴+۳+۲+۱
استهلاک سال اول = ۱۶'۰۰۰'۰۰۰ = ۴۸'۰۰۰'۰۰۰ ÷ ۵
استهلاک ۹ ماه = ۱۲'۰۰۰'۰۰۰ = ۱۶'۰۰۰'۰۰۰ × ۹ ÷ ۱۲
ارزش دفتری = ۳۶'۰۰۰'۰۰۰ = ۴۸'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۲'۰۰۰'۰۰۰

سند ثبت استهلاک تا تاریخ آتش سوزی (مشترک)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاک ماشین‌آلات	12,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات		12,000,000

الف) بدون بیمه ← زیان ۳۶,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	12,000,000	
زیان ناشی از آتش سوزی	36,000,000	
ماشین‌آلات (کمپرسور)		48,000,000
جمع	48,000,000	48,000,000

ب) بیمه، دریافت ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ ← زیان ۴,۰۰۰,۰۰۰ (دو سند: خروج دارایی و دریافت وجه)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	36,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	12,000,000	
ماشین‌آلات (کمپرسور)		48,000,000
موجودی نقد (۱۳۹۶/۱۰/۱۵)	32,000,000	
زیان ناشی از آتش سوزی	4,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		36,000,000

ج) بیمه، دریافت ۳۶,۰۰۰,۰۰۰ ← بدون سود و زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	36,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	12,000,000	
ماشین‌آلات (کمپرسور)		48,000,000
موجودی نقد (۱۳۹۶/۱۰/۱۵)	36,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		36,000,000

(د) بیمه، دریافت ۳۹,۰۰۰,۰۰۰ ← سود ۳,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه	36,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌آلات	12,000,000	
ماشین‌آلات (کمپرسور)		48,000,000
موجودی نقد (۱۳۹۶/۱۰/۱۵)	39,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - اداره‌ی بیمه		36,000,000
سود ناشی از آتش‌سوزی		3,000,000

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

مثال

صفحه ۱۷۹

۳۳

شرکت «بوشهر» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۰ قسمتی از دارایی‌های ثابت خود را به بهای تمام‌شده‌ی ۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته‌ی ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال طی یک سرقت از دست داد. طبق توافق قبلی در صورتی که دارایی از بین رود و مسئولیت آن با نگهبان باشد، معادل ارزش دفتری از وی خسارت دریافت می‌شود. دارایی‌ها بیمه نبوده‌اند. ثبت حسابداری را با دو فرض مسئول بودن و مسئول نبودن نگهبان انجام دهید.

ارزش دفتری = ۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

الف) مسئول بودن نگهبان ← طلب از نگهبان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - نگهبان	20,000,000	
استهلاک انباشته‌ی دارایی ثابت	90,000,000	
دارایی ثابت		110,000,000
جمع	110,000,000	110,000,000

ب) مسئول نبودن نگهبان ← زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته‌ی دارایی ثابت	90,000,000	
زیان ناشی از سرقت دارایی‌های ثابت	20,000,000	
دارایی ثابت		110,000,000
جمع	110,000,000	110,000,000

فعالیت

صفحه ۱۸۰

۳۴

چند نمونه از موارد تسامح در نگهداری دارایی ثابت را با کمک هنرآموز بیان کنید.

- رها کردن ماشین‌آلات یا خودرو در فضای باز و بدون محافظت در برابر باران و آفتاب
- ترک نکردن قفل در انبار یا خودرو و در نتیجه سرقت
- سرویس و روغن‌کاری نکردن دستگاه‌ها طبق دستورالعمل
- استفاده‌ی نادرست یا بیش از ظرفیت از دارایی
- رعایت نکردن اصول ایمنی (مثلاً قطع نکردن برق یا خاموش نکردن دستگاه) که به آتش‌سوزی یا آب‌گرفتگی منجر شود

مثال

صفحه ۱۸۱

۳۵

آقای الف مسئول و امین اموال شرکت «هرمزگان» بوده است. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۱۰ قسمتی از ماشین‌های الکترونیکی شرکت به دلیل آب‌گرفتگی به‌صورت کامل از بین رفته است. بهای تمام‌شده و استهلاک انباشته‌ی دارایی‌ها به ترتیب ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ و ۲۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. طبق توافق قبلی، وی عهده‌دار خسارت تا سقف ارزش دفتری دارایی‌هاست. ثبت حسابداری رویداد را انجام دهید.

ارزش دفتری = ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۱,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال؛ این مبلغ طلب از آقای الف است.

سند حادثه‌ی آب‌گرفتگی با مسئولیت آقای الف

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - آقای الف	59,000,000	
استهلاک انباشته‌ی ماشین‌های الکترونیکی	21,000,000	
ماشین‌های الکترونیکی		80,000,000
جمع	80,000,000	80,000,000

کار عملی ۱۰

صفحه ۱۸۱

۳۶

شرکت تولیدی «ارومیه» توزیع‌کننده‌ی برنج در سطح شهر ارومیه است. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ انبار برنج دچار آب‌گرفتگی شده و تجهیزات نگهداری از موجودی‌ها که بهای تمام‌شده و استهلاک انباشته‌ی آن‌ها به ترتیب ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ و ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده، به صورت کامل از بین رفته است. ارزش منصفانه‌ی تجهیزات ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده است. مدیر شرکت معتقد است موضوع ناشی از کوتاهی انباردار بوده، در حالی که انباردار اعتقاد دارد تمامی موارد ایمنی را رعایت کرده است. مطلوب است صدور سند حسابداری با فرض: الف) انباردار مسئول جبران خسارت باشد. ب) انباردار مسئول نباشد.

ارزش دفتری = ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال. (ارزش منصفانه ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ در ثبت حادثه نقشی ندارد؛ خسارت تا سقف ارزش دفتری است.)

الف) انباردار مسئول است ← طلب از انباردار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های دریافتنی - انباردار	120,000,000	
استهلاک انباشته‌ی تجهیزات	70,000,000	
تجهیزات نگهداری موجودی‌ها		190,000,000
جمع	190,000,000	190,000,000

ب) انباردار مسئول نیست ← زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته‌ی تجهیزات	70,000,000	
زیان ناشی از آب‌گرفتگی	120,000,000	
تجهیزات نگهداری موجودی‌ها		190,000,000
جمع	190,000,000	190,000,000

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

فعالیت

صفحه ۱۸۳

۳۷

به نظر شما آیا استهلاک دارایی‌هایی که به صورت عادی مورد استفاده قرار می‌گیرند با دارایی‌هایی که به صورت موقت کنار گذاشته شده‌اند، برابر است؟

خیر. برای دارایی که موقتاً کنار گذاشته شده، به مدت عدم استفاده فقط ۳۰ درصد استهلاک عادی محاسبه می‌شود؛ ولی دارایی که به طور عادی استفاده می‌شود استهلاک کامل (۱۰۰٪) دارد.

مثال

صفحه ۱۸۳

۳۸

شرکت «ایلام» در تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله‌ی نقلیه به صورت نقدی به مبلغ ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود. در انتهای سال ۱۳۹۶ شرکت اقدام به کنارگذاری دارایی جهت فروش نمود. روش استهلاک شش ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط صفر است. مطلوب است ثبت حسابداری کنارگذاری دارایی.

$۴۰'۰۰۰'۰۰۰ = ۶ \div ۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰ =$ استهلاک یک سال
 $۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰ = ۵ \times ۴۰'۰۰۰'۰۰۰ =$ استهلاک انباشته تا انتهای ۱۳۹۶ (۵ سال)
 $۴۰'۰۰۰'۰۰۰ =$ ارزش دفتری

سند ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ - بابت کنارگذاری دارایی ثابت برای فروش

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
دارایی نگهداری شده برای فروش	40,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	200,000,000	
وسایط نقلیه		240,000,000
جمع	240,000,000	240,000,000

دارایی نگهداری شده برای فروش در کدام طبقه، جاری یا غیرجاری، قرار می‌گیرد؟

طبق متن کتاب، دارایی‌های ثابتی که به صورت موقت کنار گذاشته می‌شوند در سرفصل «سایر دارایی‌ها» و زیرمجموعه‌ی دارایی‌های غیرجاری طبقه‌بندی می‌شوند.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

چه تفاوتی بین برکناری موقت و برکناری دائمی وجود دارد؟

برکناری موقت	برکناری دائمی	
کاهش تولید یا فروش، تصمیم مدیریت	اسقاط، فروش یا واگذاری؛ دارایی فاقد منافع آتی است	علت
ممکن است دوباره استفاده شود	دیگر استفاده نمی‌شود	آینده‌ی دارایی
۳۰٪ استهلاک عادی در مدت عدم استفاده	استهلاک تا تاریخ کنارگذاری ثبت و سپس متوقف می‌شود	استهلاک
به «سایر دارایی‌ها» (غیرجاری) منتقل می‌شود	از دفاتر خارج و سود یا زیان شناسایی می‌شود	ثبت

صورت سود و زیان شرکت کردستان در طی سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به شرح صفحه‌ی بعد است. شرکت کردستان در کدام سال موفق‌تر بوده است؟ دلایل خود را ذکر کنید.

با توجه به ارقام (میلیون ریال): فروش خالص ۱۳۹۵ برابر ۱۳,۰۰۰ و ۱۳۹۴ برابر ۱۲,۰۰۰؛ سود عملیاتی ۱۳۹۴ برابر ۳,۶۰۰ و ۱۳۹۵ برابر ۲,۸۰۰؛ سود خالص قبل از مالیات ۱۳۹۵ برابر ۷,۰۰۰ و ۱۳۹۴ برابر ۳,۶۰۰. سود خالص ۱۳۹۵ بیشتر است، ولی این افزایش به دلیل سود غیرعملیاتی ۴,۲۰۰ ناشی از فروش دارایی ثابت است که تکرارشونده نیست. سود عملیاتی که نشان‌دهنده‌ی توان اصلی شرکت در فعالیت خود است در ۱۳۹۴ بیشتر بوده است؛ پس از نظر عملکرد عملیاتی سال ۱۳۹۴ موفق‌تر بوده است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

چرا سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت نباید به عنوان سود و زیان عملیاتی طبقه بندی شود؟

چون فروش دارایی ثابت جزو فعالیت اصلی و تکرارشونده‌ی شرکت نیست (شرکت برای فروش دارایی ثابت تأسیس نشده، بلکه برای استفاده از آن در تولید یا خدمات). اگر این سود یا زیان در سود عملیاتی بیاید، سود عملیاتی را غیرواقعی نشان می‌دهد و استفاده‌کنندگان برای پیش‌بینی آینده گمراه می‌شوند؛ پس در سود و زیان غیرعملیاتی نشان داده می‌شود.

شرکت «شیراز» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۱۶ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه‌ی سواری به صورت نقدی به مبلغ ۱۸۷,۲۰۰,۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۰۱ شرکت به دلایلی اقدام به کنارگذاری موقت دارایی نمود. بر مبنای ماده‌ی ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم استهلاك وسایط نقلیه ۶ ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط صفر است. مطلوب است محاسبه‌ی استهلاك سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ و ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ و ثبت حسابداری مربوطه.

استهلاك سالانه = $۱۸۷'۲۰۰'۰۰۰ \div ۶ = ۳۱'۲۰۰'۰۰۰$
 خرید در ۱۳۹۵/۰۲/۱۶ ← استهلاك از ابتدای خرداد (۱۰ ماه تا اسفند)
 استهلاك ۱۳۹۵ = $۳۱'۲۰۰'۰۰۰ \times ۱۰ \div ۱۲ = ۲۶'۰۰۰'۰۰۰$
 استهلاك ۵ ماه اول ۱۳۹۶ = $۳۱'۲۰۰'۰۰۰ \times ۵ \div ۱۲ = ۱۳'۰۰۰'۰۰۰$
 استهلاك ۷ ماه دوم ۱۳۹۶ (کنارگذاشته شده) = $۳۱'۲۰۰'۰۰۰ \times ۷ \div ۱۲ \times ۳۰\% = ۵'۴۶۰'۰۰۰$
 استهلاك سال ۱۳۹۶ = $۱۳'۰۰۰'۰۰۰ + ۵'۴۶۰'۰۰۰ = ۱۸'۴۶۰'۰۰۰$

سند ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ - هزینه‌ی استهلاك سال مالی ۱۳۹۵

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاك وسایط نقلیه	26,000,000	
استهلاك انباشته‌ی وسایط نقلیه		26,000,000
جمع	26,000,000	26,000,000

سند ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ - هزینه‌ی استهلاك سال مالی ۱۳۹۶

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌ی استهلاك وسایط نقلیه	18,460,000	
استهلاك انباشته‌ی وسایط نقلیه		18,460,000
جمع	18,460,000	18,460,000

شرکت «اهواز» دو دستگاه ماشین آلات جهت انجام خدمات کشاورزی دارد. تاریخ خرید ماشین آلات ابتدای سال ۱۳۹۴ به بهای تمام شده‌ی هر دستگاه ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. در طی سال ۱۳۹۵ به دلیل کاهش تقاضا، شرکت یکی از ماشین آلات را به طور موقت کنار گذاشت. طبق ماده‌ی ۱۴۹ استهلاک ماشین آلات ۱۰ ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط صفر است. مطلوب است محاسبه‌ی استهلاک سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ هر یک از ماشین آلات.

استهلاک سالانه‌ی هر دستگاه $= 250,000,000 \div 10 = 25,000,000$ ریال. تاریخ دقیق کنارگذاری در متن نیامده؛ فرض می‌کنیم دستگاه دوم در تمام سال ۱۳۹۵ کنار گذاشته شده است.

ماشین ۱ (در حال کار)	ماشین ۲ (کنارگذاشته شده)	
استهلاک ۱۳۹۴	25,000,000	25,000,000
استهلاک ۱۳۹۵	25,000,000	7,500,000 ($25,000,000 \times 30\%$)

اگر دستگاه فقط بخشی از سال ۱۳۹۵ کنار گذاشته می‌شد، برای ماه‌های استفاده استهلاک کامل و برای ماه‌های عدم استفاده ۳۰٪ استهلاک ماهانه محاسبه می‌شد.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

شرکت «خلیج فارس» در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۵ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه سواری به مبلغ ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقدی نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ شرکت اقدام به برکناری دارایی نمود. استهلاک وسایل نقلیه ۶ ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط صفر است. مطلوب است: الف) محاسبه‌ی استهلاک سال‌های ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۶ با فرض ۱) برکناری موقت ۲) برکناری دائم؛ ب) سند برکناری موقت؛ ج) سند برکناری دائم با فرض خالص ارزش فروش ۱) ۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰ (۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۳) ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال؛ د) مقایسه‌ی استهلاک سال ۱۳۹۶ در دو حالت.

استهلاک سالانه $= 300,000,000 \div 6 = 50,000,000$
 خرید ۱۳۹۴/۱۲/۱۵ ← استهلاک از ابتدای ۱۳۹۵ ← استهلاک ۱۳۹۴ = ۰
 استهلاک ۱۳۹۵ = ۵۰,۰۰۰,۰۰۰
 استهلاک ۱۳۹۶ تا ۷/۱ (۶ ماه) = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰

الف) استهلاک سال‌ها

سال	برکناری موقت	برکناری دائم
۱۳۹۴	0	0
۱۳۹۵	50,000,000	50,000,000
۱۳۹۶	$32,500,000 = (30\% \times 25,000,000) + 25,000,000$	25,000,000

ب) سند برکناری موقت - ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ (استهلاک انباشته‌ی ۷۵,۰۰۰,۰۰۰؛ ارزش دفتری ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
دارایی کنارگذاشته شده (سایر دارایی‌ها)	225,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	75,000,000	
وسایط نقلیه		300,000,000
جمع	300,000,000	300,000,000

ج-۱) برکناری دائم، خالص ارزش فروش ۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ← زیان ۵,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	220,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	75,000,000	
زیان ناشی از برکناری دارایی	5,000,000	
وسایط نقلیه		300,000,000
جمع	300,000,000	300,000,000

ج-۲) خالص ارزش فروش ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ← بدون سود و زیان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	225,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	75,000,000	
وسایط نقلیه		300,000,000
جمع	300,000,000	300,000,000

ج-۳) خالص ارزش فروش ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ← سود ۵,۰۰۰,۰۰۰

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	230,000,000	
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	75,000,000	
وسایط نقلیه		300,000,000
سود ناشی از برکناری دارایی		5,000,000
جمع	305,000,000	305,000,000

د) در برکناری موقت ۳۲,۵۰۰,۰۰۰ و در برکناری دائم ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال استهلاک ثبت می‌شود؛ یعنی استهلاک حالت موقت ۷,۵۰۰,۰۰۰ ریال بیشتر است (چون در حالت دائم پس از برکناری استهلاک متوقف می‌شود، ولی در حالت موقت ۳۰٪ استهلاک ادامه دارد).

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

فعالیت

صفحه ۱۸۷

۴۶

مستندات کنارگذاری دارایی ثابت را نام ببرید. آیا کنارگذاری دارایی ثابت می‌تواند بدون وجود مستندات مربوطه توسط حسابدار ثبت شود؟

- مجوز کنارگذاری و مصوبه‌ی کمیسیون معاملات یا مقام مسئول
 - برگ خروج (کنارگذاری) دارایی ثابت
 - صورت جلسه‌ی حادثه یا اسقاط و گزارش کارشناسی
 - کارت اموال و گزارش بیمه (در صورت بیمه بودن)
- خیر؛ حسابدار فقط بر اساس مدارک و مستندات مثبت و پس از تأیید مقامات مجاز سند صادر می‌کند. ثبت بدون مستندات با اصول کنترل داخلی مغایرت دارد.

فعالیت

صفحه ۱۸۸

۴۷

چرا شرکت‌ها اقدام به جابه‌جایی دارایی ثابت در داخل شرکت می‌نمایند؟

- نیاز واحد دیگر به آن دارایی یا کاهش نیاز واحد فعلی
- استفاده‌ی بهینه از دارایی‌های بیکار
- تغییر ساختار یا محل فعالیت واحدها
- تعمیر یا نگهداری در محل دیگر

آیا ممکن است برای نقل و انتقال دارایی ثابت سند حسابداری صادر شود؟

معمولاً سند حسابداری صادر نمی‌شود و فقط دفتر اموال و کارت اموال از نظر محل استقرار به‌روز می‌شود. ولی اگر انتقال بین واحدهای مستقل یا مراکز هزینه‌ای باشد که حساب جداگانه دارند، ممکن است برای تغییر مرکز هزینه سند صادر شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

شرکت‌ها به چه دلیل اقدام به اسقاط دارایی‌ها می‌نمایند؟

- اتمام عمر مفید و عدم کارایی دارایی
- نابابی یا خرابی که تعمیر آن اقتصادی نیست
- ناتوانی شرکت در فروش دارایی کنارگذاشته‌شده
- منسوخ شدن فناوری

شرکت «ایوان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ اقدام به اسقاط یک دستگاه وسیله نقلیه کرده است. در تاریخ اسقاط، بهای تمام‌شده ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش دفتری ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال بوده است. مطلوب است صدور سند حسابداری اسقاط دارایی.

استهلاک انباشته = ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۵۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۵۰۰,۰۰۰؛ در اسقاط، کل ارزش دفتری زیان است.

سند ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ - بابت اسقاط دارایی

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته‌ی وسایط نقلیه	10,500,000	
زیان ناشی از اسقاط دارایی	1,500,000	
وسایط نقلیه		12,000,000
جمع	12,000,000	12,000,000

در نظر گرفتن هزینه‌ی استهلاک دارایی ثابت تا چه زمانی ادامه می‌یابد؟

تا زمانی که دارایی در شرکت وجود دارد و مورد استفاده است؛ یعنی تا پایان عمر مفید یا تا تاریخ خروج دارایی (فروش، اهدا، معاوضه، اسقاط، برکناری دائم یا از بین رفتن). در برکناری موقت، استهلاک به میزان ۳۰٪ ادامه می‌یابد. دارایی امانی نزد دیگران هم طبق روال عادی مستهلک می‌شود.

